

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ

В І С Н О В О К

щодо проекту Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо визначення кількості кандидатів однієї статі у виборчому списку)
(реєстр. № 3411-2 від 23 жовтня 2013 року)

Протокол № 18 від 4 грудня 2013 року

Комітет з питань правової політики розглянув на відповідність Конституції України проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків (далі – Законопроект) (реєстр. № 3411-2 від 23 жовтня 2013 року), поданий Кабінетом Міністрів України.

Згідно з пояснювальною запискою Законопроект розроблено з метою забезпечення паритетного представництва жінок і чоловіків у виборчих списках політичних партій серед депутатів рад усіх рівнів, в органах виконавчої влади усіх рівнів; заборони всіх форм дискримінації за ознакою статі; забезпечені рівних прав та можливостей жінок і чоловіків в усіх сферах суспільства. Для досягнення мети суб'єктом права законодавчої ініціативи передбачено внести зміни до законів України «Про вибори народних депутатів України», «Про Центральну виборчу комісію», «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», «Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів», відповідно до яких при формуванні виборчого списку кандидатів у депутати забезпечується представництво не менше трьох осіб тієї статі, яка менше представлена, в кожній десятці кандидатів. Крім того, Законопроектом пропонується внесення змін до законів України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» та «Про колективні договори і угоди» щодо усунення дискримінації за ознакою статі в рекламі, в процесі працевлаштування і професійного розвитку жінок та чоловіків, а також унеможливлення всіх форм і проявів дискримінації в одержанні винагороди за працю.

Вирішуючи питання про відповідність Законопроекту положенням Конституції України, Комітет виходить з такого.

За Основним Законом України (стаття 24) громадяни мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом, не може бути привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками. Рівність прав жінки і чоловіка забезпечується наданням жінкам рівних з чоловіками можливостей, зокрема, у громадсько-політичній діяльності.

Рівність та недопустимість дискримінації особи є не тільки конституційними принципами національної правової системи України, а й фундаментальними цінностями світового співтовариства, на чому наголошено у міжнародних правових актах з питань захисту прав і свобод людини і громадянина. Так, згідно з Міжнародним пактом про громадянські і політичні права 1966 року (статті 3, 25) держави, які беруть участь у цьому Пакті, зобов'язуються забезпечити рівне для чоловіків і жінок право користування всіма громадянськими і політичними правами, передбаченими в цьому Пакті, зокрема, брати участь у веденні державних справ як безпосередньо, так і за посередництвом вільно обраних представників, а також бути обраними на періодичних виборах.

У Конвенції ООН «Про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок» (пункт а частини першої статті 7) визначено, що держави-сторони вживають усіх відповідних заходів для ліквідації дискримінації щодо жінок у політичному та суспільному житті країни і, зокрема, забезпечують жінкам на рівних умовах з чоловіками право бути обраними до всіх публічно виборних органів.

Відповідно до Конвенції Міжнародної організації праці «Про рівне винагородження чоловіків і жінок за працю рівної цінності» (частина перша статті 2) кожний Член Організації за допомогою засобів, що відповідають діючим методам встановлення ставок винагородження, заохочує і в тій мірі, в якій це суміщається із зазначеними методами, забезпечує застосування щодо всіх трудівників принципу рівного винагородження чоловіків і жінок за працю рівної цінності.

Конституційний Суд України у своєму Рішенні № 9-рп/2012 від 12 квітня 2012 року зазначив, що гарантована Конституцією України рівність усіх людей в їх правах і свободах означає необхідність забезпечення їм рівних правових можливостей для реалізації однакових за змістом та обсягом прав і свобод.

Основним Законом України (пункт 1 частини першої статті 92) встановлено, що права і свободи людини і громадянина, гарантії цих прав і свобод визначаються виключно законом. Прийняття законів Конституція України відносить до повноважень Верховної Ради України як єдиного органу законодавчої влади в Україні (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85). У зв'язку з наведеним, внесення запропонованих Законопроектом змін узгоджується з нормами Основного Закону України.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України висловило деякі зауваження до Законопроекту, однак вони не стосуються невідповідності його нормам Конституції України.

Враховуючи викладене, Комітет дійшов висновку, що проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків (реєстр. № 3411-2 від 23 жовтня 2013 року), поданий Кабінетом Міністрів України, не суперечить положенням Конституції України.

Голова Комітету

В.В. Писаренко